

B é t s.

A' múltt Vasárnap, úgymint Decembernek 3-dikán tartatott az arany-gyapjas Vitézi Rend' Innepe. Isteni tisztelet után, gazdagon meg vendégelte a' Rendet ö Tsászf. 's Kir. Felsége, ki is maga, Trónus alatt ebédelt, *Ferentz, Sándor Leopold* jó Nádor-Ispányunk, és *Jósef* Fő Hertzegekkel együtt. A' Rend' több Vitézei, mintegy két három lépésnyire ültek az ö Felségek' asztalához. Két Magyar Gavallérok, úgymint: *Kántzellárius Gróf Pálffy Károly* ö Excellentiája, 's *Eszterházy Antal* ö Hertzege vóltak közöttök. — Ö Ts. 's Kir. Felségének, és a' Fő Hertzegeknek Kamarás Urak udvarlottak. A' Tsászárnak nevezetessen, *Kaunitz Domokos*, és *Pozdátzky* Grófok; Nádor-Ispány ö Fő Hgségének pedig Gróf *Eszterházy Jósef* Úr. — Megjegyzésre méltó, hogy minekelötte oda nyújtottak volna a' Kamarás Urak ö Felségeknek a' vizes, vagy boros poharat, le vették arról az ezüst fedelet, ki töltöttek belöle valamelly keveset egy tátzára, ezen ki-töltött vizet, vagy bort megitták, 's úgy adták a' poharat a' Tsászárnak, vagy a' Fő Hertzegeknek. — Ezen pompás Vendégség' sok Nézőinek száma közzül valóik vóltak a' F. H. Kis-Affzonyok, 's *Antal* és *János* Fő-Hertzegek.

A' *Kolóniai* Választó Hertzeg, F. H. *Maximilián*, Vitéze ugyan az arany-gyapjas Rendnek; de azért nem inneplette együtt a' több Vitézekkel a' Rend' Innepét, mellynek bizonyos udvari tzeremonia az oka; valamint annak is, hogy miölta *Maximilián* ö Vál. Hertzege itt vagyon, azölta nem szokott meg-jelenni Papa ö Szsege' Követe, Vasárnaponként az Udvarnál a' maga egész pompájában, t. i. három hat hat lovas hintaival.

Z z

Dec.

Dec. 3-dik napján, délutánni négy órakor voltak audientzián ő Felségénél, az Evangyélík. Deputátus Urak. B. *Prónay László* ő Excel. ája nyújtotta bé, egy fontos rövidségű Beszédje után a' Zsinat' munkáját ő Felségének, ki is azt kegyesen el-fogadta. E' meg-lévén, meg-szóllalt *M. Balog Péter* Úr, 's négy rendbéli igen fontos dolgok eránt kérte meg ő Felségét. Az audientzia, egy jó fertály óráig tartott. *Ferentz Fő-Hertze*gnél, más nap délelőtti 9 órakor jelent meg a' Deputátzió, 's kegyes pártfogásába ajánlotta a' Zsinati Végzéseket. Ez alkalmatossággal *T. The Schedik Szarvasi* Predikátor Úr is bé-nyújtott egyet munkái közzül ő F. Hségének; mellyet olly szívvel fogadott el a' Hertzeg, a' millyennel óhajtja Hazánk' virágzását.

A' Deputátziónak több Tagjai, érdemlett magasztalások mellett ajánlották ő Fő Hségének *T. The Schedik* Úr' oekonomika (gazdaság-gyakorló) Oskoláját, melly már egynehány elztendőktől fogva virágzik *Szarvason*, *Ns Békes Vármegyében*. Tegnap, délelőtti tizedfél órakor Nádor-Ispány ő Királyi Fő - Hertzegegnének udvarlott a' Deputátzió.

Kántzellárius Gróf *Pálffy Károly* ő Excel. ja' öregebbik Fia, Gróf *Pálffy József* ő Nsága *), tegnap előtt jegyzette el magának hitves Társúl, *H. Eszterházy Antalné*' testvér Ötsét (Húgát) *Gr. Hohenfels* 16 elztendőös Kis - Allzont.

Mikorra fog ide érkezni a' Török Követ, még nem tudhatjuk. El van ugyan már készítve számára *Ecker* Úr' nyári palotája, az *Aukerthez* nem messze; de olly tudósítást vettünk *Magyar Ország*ról, hogy a' melly Kapitány Úr *Köptsénben*

*) Nem járta meg Európát, mint jelentettük; hanem csak Német Országban utazott.

ben várta vólt ötven Lovasokkal a' Követet, vissza ment rendes kvártélyára Nagy - Lévárdra; 's ennek okául azt írják, hogy valamelly történet miá vissza-tért volna útjából a' Török Követ.

Magyar Ország.

A' múltt Ország - Gyűlése' szabad meg-ítélé-
sének *) Szerzője, tefzi *Magyar Ország'* Lakosi-
nak számát hét millió, 's mintegy két száz ezer
Emberre. — A' Reformátusságról azt írja, hogy
az szaporább két milliónál; a' Lutheránusság közel
egy millió; a' R. Katholikusoknak, 's egyesült
Ó Hitűeknek száma, együvé véve két millió öt
száz ezer; a' nem egyesült Ó Hitűeké végre egy
millió hat száz ezer.

A' Magyar és Horváth Országi öt Akade-
miákban, következő érdemes Hazafiak fogják
a' Magyar Nyelvet, és Litteraturát tanítani, úgy-
mint: a' *Posonyi Akademiában Gubernáth Antal*
Úr, ez előtt *Körmözt-Bányai* Professor, közelébb
pedig *Kárpona* sz. Kir. Városa' Notáriussa; a'
Kassaiban: Boros Dániel Úr, ki mostanság mel-
lesleg-való Tanító vólt a' *Kassai* fő *Gymnasium*-
ban. A' *Nagy-Váradiban: Zombory Antal* Úr,
Ns Unghvármegye' vólt Fiskálissa; a' *Petsiben:*
Molnár János Úr, Jurátus; a' *Zágrábiban* pedig
Z z 2 Sugh

*) A' Könyv' tizimje ez: *Freymüthige Beur-
theilung des zurückgelegten Landtages vom
Jahr 1791. Mit nützlichen Winken, die sich
auf einige statistisch politische Gegenstände Un-
garns beziehen. Erstes Heft.*

Qui monét ut facias, quod iam facis, ille monendo
Laudat, & hortatu comprobat acta sua.
Di! quorum monitu sumus hæc ventura locuti
Verba, precor: celeri nostra probate fide.
Germanien 1791. Ovidius.

Sagh György Úr, Ns Posega Vármegye' rend-szerént való Geometrája.

A' *Magyar Ország*i Universitásban, melly mostan *Pesten* vagyon, 151 Orvos Doktorok, öt Chirurgiae Doktorok, 723 Chirurgiae Magisterek, 239 Bába - tudománybéli Magisterek, öt Szemgyógyítók, 184 Patikáriusok, 291 Bába - Asszonyok, 's 150 barom-gyógyító Doktorok kerültek ki 1770-dik esztendőtol fogva, a' mellyben felállott az Universitás, ezen folyó 1790. esztendő' Novemberének 30-dik napjáig.

Magyar Országról, a' Körös mellől, Novembernek 19-dikén.

„Egy érdemes Plebánus Úrhoz bé-ténfereg a' múltt Augústusban valamelly P**** nevezetű igen rongyos Deák. Meg-könyörülván rajta a' Plebánus Úr, bé-fogadja házához; ki-velzi rongyából, 's különössen meg-kéri eránta az Oskolák' Igazgatóját is, hogy lenne reája gondja, ha a' Vákátzió után újra el-kezdődnének a' Letzkék. Észre veszi azonban a' Plebánus Úr tsak hamar a' Legény' feslett erkölsét, 's ki-ád rajta. El-beszélte az Oskolák' Igazgatójának is a' dolgot; mellyre nézve az Oskolába se fogadtatott bé olztán P****, nem lévén különben is elégedendő hitelességű Bizonyság - levele. Mit tselekeszik gyámoltalan állapotjában az Iffjú? Történt vólt az alatt, míg a' Plebánus Úrnál tartózkodott, hogy egy panaszló Levelet irt vólt ő le, mellyet t. i. Püspök ő Nságára, 's némelly Kánonok Urakra nézve nyújtatott bé, a' Fels. Kántzellária által ő Felségének a' Plebánus Úr. Fogja biz ő most magát, 's el-megy az említett Uraságokhoz, kik érdekelve vóltak a' panaszló Levélben. Jelenti nékik, hogy ő el nem viheti a' lelkén, hogy ő általa, e' 's ez Plebánus pasquillust íratott, a' Püspök és a' Káptalan ellen.
Nem

Nem lett jelentése hafzontalan: mert Püspök ő
N. ágától egy forintot, egy Káptalanbéli Uról
pedig négy aranyat kapott ajándékban. —

— — — — —
— — — — —
— — — — —

A' mi részünkön, nagy bővsége vagyon a'
fának; még is a' Nagy Prépost Úr három forint-
ról ötre emelte egy ől fának az árrát; 's azon-
ban a' Jobbágyságot is olly környülállások közzé
szorította, hogy a' városi Közönség' számára
fát nem hordhat: hogy így a' Káptalan' fáját
kértelenítteffen venni a' Nép nagy drágán. Neki
keseredvén ezen hat *Purger*, meggy egyenessen a'
Nagy Prépost Úr' házához, 's mondja hangos
szóval az Inasnak, hogy jelentené bé őket. Az
Inas azt feleli, hogy nints otthonn ő Nagysága.
Ezen felelettel meg-elégedett ugyan a' hat *Purger*;
hanem azt bizta az Inasra, hogy mondaná meg
ő Nságának az ő kívánságokat, melly az: hogy
szállítsa őNga alább a' fa' árrát; különben a' Város'
közepén fogják ki-húzni kotsijából ő Nságát a'
Polgárok 's a' t.; a' fa-tartó zárját pedig fel törik,
's a' fát, törvényes árrának le-tétele mellett mind
el-hordják."

Ketske.

Ketskémétről, Nov. 23-dikán. „*N. Körösi* Predikátor, és Esperest, T. *Szélesi Pál* Ur, ma éjtszaka meg-holt. A' temetése lesz 25-diken, *Katalin'* napján. T. *Göböl Gáspár* Ur fog az első Aktor lenni felette. — Halála ennek a' nagy tudományú Férfinak azért kiváltképpen sajnálható, mivel mostanában fogott éppen hozzá, hogy már valaha a' Publikum' számára is dolgozzon; deminthogy még eddig tsak a' maga museumában érlelgette; azt sem tudhadjuk, mi lett volna.

Ketskéméten a' marha' szüki, két szép *pro-dukturnak* eszközölt, t. i. két malmot, a' minémű még ezen a' földön nem volt. Az egyik olyan, mellyen az emberek magok örölnek, nem nagy erővel. A' másik, olyan lábbal nyomható, mint a' millyenen a' vizet szokták az alatsón helyről fel-felé venni. Egy pár marha délig, másik pár dél után el-hajthatja; mivel a' topogás közben ehetik, ihatik, széna; és viz lévén eljut.

A' tolvajok, ezen a' részben felette sokak, úgy tettzik, lehetne sok vakmerő lopásnak azzal a' *Kiskúnsági* találmánnyal elejét venni, melly nem régen kapott lábra. A' *Kiskúnságon* minden ember, a' maga tulajdon bélyegén kívül, rá süti kis arabiai számmal a' marhájára a' falu' számját is, a' mellyről akármelly Ország' szegletében meg lehet a' *kán* marhákat esmérni. Ez, igen jó rend-tartás.

A' buzának óltsóságával tsak kérkedünk; még is a' mostani *Ketskéméti* Vásárban a' tiszta buzának vékája 18—19 garas; a' két-szeresnek 13—14; a' melly nem a' leg-nagyobb óltsóság.

Az idő, igen kellemetes: le-írni szépségét, vagy meg-ítélni nagy hasznát alig lehet. Mindenütt szantának, vetnek az emberek.

Pest.

Pest. Arra kéri az ide-való Kalmár-Társaság, a' Városi Magisztrátust, hogy igyekezzen a' Fels. Helytartó Tanács által meg-nyerni ő Fel-ségetől, e' két dolgokat: 1.) Hogy a' pénzt ezen-túl is lehessen postán szállítani, valamint ez előtt. 2.) Hogy a' Posta-ház, ne a' Városon kívül; hanem benn a' Városban legyen. Ez, mindenik ollyatén kérés, a' mellynek meg-halgattatását nem csak a' Kalmárok, hanem mások is kívánják, 's reménylik is.

Zimontól azt írják, hogy az oda való Lakosok olly szél-tire járnak által most is, holmi el-adni-való esésekkel; mintha még most is miénk volna *Belgrád*. A' Törökök is szabadon jövőgettek volt által, hanem a' minap történt, hogy jól fel talált egy tsalmás szomszéd hörpenti a' szőlő' leviből, 's fel fortyanván vére, lármát indított. Fogták tehát ökémét, 's fegyver közt vissza kísértették *Belgrádba*. Már azolta, a' melly Török által akar jöni, különös engedelmet kell néki arra kérni, és minekutánna által-érkezett, le kell rakni piltolyait, 's pété-r-kését a' mi Generálisunknál; 's midőn vissza akar térni, tsak akkor veheti azokat ismét magához. — Nov. 2-dikán, által volt a' *Kihaja*, a' mi Generálisunknak kö-fzöntésére.

Frantzia Ország.

A' hazug hir, meg-járatta közelébb *Mons, Brüsszel*, és *Koblentz* Városait a' Frantzia Kirá-lyal, és Kir. Házzal: pedig ezek most is *Páris-ban* vagynak. — Honnan reppent fel leg-először az említett hazug hir; nem tudhatni bizonyos-san.

Úgy értjük, hogy a' Frantzia dolgokra nézve tsak ugyan tanácskozást fognának tartani más Hatalmasságok *Aquisgránumban* (*Aachen*), melly tanácskozásra ő Ts. 's Kir. Felsége, Gr. *Revitzky* Urat rendelte volna, ki ez előtt az *Anglus* Udvar-nál volt Követünk. Ezen hirt mitsoda fundamen-to-

tomon iktathattuk Irásunkba, meg-írjuk a' jövő postán. Most csak azt mondjuk, hogy nem ellenkezik ez, azon felelettel is, mellyet adott ő Ts. Felsége a' Fr. Király' Levelére. — Említett felelete a' Tsá-
szárnak, valamint a' *Sardin.* és *Lengy.* Királyoknak; a' *Toskán.* N. H. nek, a' *Gothai* H. nek, 's *Dántzig* Városának barátságos Válassza is Nov. 16-kán olvastattak fel a' N. Gyűlésében. Minekutánna el-
olvasta volna mind ezeket a' *Minister de Lessart* Ur: jelentette, hogy a' *Mogunt.* V. Hg is felelt a' Fr. Királynak a' Konft. el-fogadásáról tett Jelentésére; de minthogy, úgymond, előre meg-tudta már a' Király, hogy a' *Mog.* V. Hg prótestál a' Konft. ellen: fel se bontotta a' Levelét; hanem maga épségében vissza küldötte.

Valamint más tárgyakat: úgy a' Frantzia dolgokat is részre hajlás nélkül akarjuk közleni. Ennek újjak bizonyására ide iktatjuk a' ki költözött Frantziák gondolkozása módjának egy nevezetes remekjét: úggymint; az *Austriai Belgyiumban* tartózkodó Frantziák Fejének *Marquis de la Queuillenek* következő Levelét, mellyet ő Oct. 27-dikén botsátott a' Frantzia Királlyhoz :

„Felséges Őr!

Felséged' hív Alatt-valói, nem egyébért hagyták el a' magok Hazájokat, hanem hogy ne is lássák tulajdon szemeikkel egy meg-tébo-
lyodott Nemzettségnek újjabb újjabb vétkeit. Láta, szakadatlan üldöztetései között, a' Felséged' uralkodása alatt lévő Nemesség a' maga vagyonyainak el-pusztíttatását, 's kastélyainak tűz által lett meg-emészttetését; sokan meg-ölettetek közzüle, 's mindnyájan tárgyaivá lettek nagyobb vagy kisebb mértékben egy olly Nép' dühösségének, mellyet azon pártosok tsábítottak el, a' kik meg-fosztották Felségedet a' maga hatalmától. Mit akar Felséged, hogy tselekedjen
a'

a' Nemesség? Azt talám, hogy önnön magát óltalmazza? Nem: kétség kívül. Ellenkező példát adott maga Felséged; a' *Frantzia* Nemesség pedig mindenkor ahoz szabta magát, a' mit látott a' maga Királyaitól. Környül - vette az, Febr. 28-dikán a' Trónust; Apr. 18-dikán le-tette Felséged' parantsolatjára, Felséged' kezeibe a' maga fegyverét, mellyet tsupán Felséged' óltalmazására vett vólt fel. Kötelessége vólna néki, a' Trónus körül lenni illy gyászos szempillantásokban, a' mellyek, Oktobernek 4-dikétől fogva tömlöztzévé tették a' leg jobb Királynak, *Frantzia Ország'* Fő Városát. De láttatott annak távollétét kívánni Felséged, a' maga bátorságára nézve; nem akarván leg kissebb alkalmatosságot szolgáltatni azon Istenteleneknek, a' kik rabjokká tették Felségedet.

Nem lehet az, Felséges Úr! nem nézheti úgy azokat Felséged, mint valóságos Barátit, a' kik egy olly ki-hirdetésnek (proklamátziónak) engedelmeskednének, mellynek alól-írására a' Tömlözt - tartói kényszerítették Felségedet; valamiképpen kényszerítették vólt arra is, hogy fogadná el az ő vétkeiket, és hibáikat, mellyeket ők *Konstitutziónak* neveztek. A' Felséged eránt viseltető nagy tisztelet téteti velünk azt a' bizonyosságot, hogy Felséged színt' úgy heiytelennek találja, mint mi, ezt az úgy neveztetett *Konstitutziót*, melly Felségednek mind vallását, mind hatalmát ostromollya ugyan azon egy időben.

Ugyan mi módon állhatott vólna arra a' mi Királyunk, hogy Ekklésiai Szakadás' Fejévé legyen, 's részesüllyön azoknak elztelenségében, kik jónak itélték el-törölni a' *Nemességet*! Nem felejtkezett ő meg, a' maga Királyá lettekora tett esküvéséről, 's nyilván ki-tette ő a' maga kívánságát azon Jelentésében, melly költ Juniusnak 28-dikán. Mitsoda Törvények azok, mellyeknek
fenn-

fenn-tartására kívánnya Felséged a' mi segített-günket? Nem érdemelheti meg ezt a' *Felséges* nevezetet, a' mi egy törvénytelen Gyűléstől származott. Adassanak tsak vissza nekünk a' mi régi Törvényeink, 's azoknak előbbeni Gondviselői, a' mi Magistrátusaink, a' mi Királyunk, a' ki Fejek vólt azoknak; mindjárt vissza fog menni a' Nemesség, Felséged' vezérlése alatt a' maga Hazájába, azon Törvények' hatalmának visszaállítására, mellyek 1400 esztendőktől fogva vóltanak eszközlői a' *Frantziák'* bóldogságának.

Nem találjuk mi azt a' bóldogságot mostan sem a' mi szerentsétlen Hazánkban, sem azon Tartományokban, mellyekben lakunk. Tellyesek lévén sziveink, Királyunkhoz, 's *Frantzia Ország*hoz vonszó indulatokkal, fájdalommal szemlélljük, mint sovárognak a' *Bankrót*, és éhség között; hogy' üldözi azokat egy zenebonás tsoport, mellyet számadásra akarnánk mi vonni, avagy széllyel- verni. Ah! Felséges Ur, tudva vagynak mi előttünk a' Felséged' gyötrelmei, 's meg akarnánk mi azokat szüntetni; de bizonyosok vagyunk benne, hogy még nevelnénk mi azokat, ha engedelmeskednének eggy olly hívásnak, melly nem származhatott Felségedtől. — Haggyán! ha el-foglaltatnak, 's rabolhatnak jószágaink; a' mi erős, és gyámolított magunk-tartása által meg mentjük Felséged' betsületét, 's a' magunkét. Nem messze vagyon, kétség-kivül az az idő, mellyben vissza fog menni a' Nemesség, Felséged' F. Öttseinek vezérlése alatt; minden vissza fog a' maga előbbeni helyére állítatni, és a' fog lenni az ő leg szebb szempillantása, mellyben meg-bizonyíthatja Felséged erántt a' maga engedelmességét, tífzteletét, és szeretetét, minekutánna vissza adta Felségednek a' maga Trónusát. Akkor el fogja felejtteni Felséged' Ne-

mes-

messége, a' maga szerentsétlenségét; de soha sem fogja el felejteni a' Felségedét. “

A' Frantzia Hertzegeknek fülökbe ment az, a' mivel vádolták őket, a' Bátyyok a' Király előtt, mintha t. i. valamelly atyafiságtalan szándékot forrálnának öök magokban a' Király ellen. — Ennek meg tzáfolására egy Jelentést tettek közönségeslé, mellyben gavalléri parolájokra mondják, hogy az ő feltett tzéll yok nem egyéb, hanem a' Vallásnak, a' Királynak, a' Státus' különb. Rendjeinek, a' tulajdonosságnak (proprietás) a' törvényeknek, és tsendességnek kívánt állapotba való helyheztetése; melly tzélnak el-éréséért készek véreket is ontani. — Valóban tüzeffen is hozzá látnak, a' hadi készületekhez. — Egy *Frankfurti* Levélből, melly költ Nov. 15-dikén, ezeket olvassuk:

A' *Frantzia* Hertzegek, hét száz kék köpönyeket, sok tábori szekereket, kardokat, nyergeket 's a' t. készítettnek *Koblentzben*; fogadják a' seborvosokat; itt amott élés-házaik is vagnak kélsen; úgy nem különben puskaporok, 's golyóbissok is. Ötven ezer livrára számlállyák a' ki-költöztteknek naponként való költségeiket. Téli szállásra, *Kablentzbe* mentek bé a' Hertzegek, 's tsak a' Hadi és Státus-Kántzelláriájokat hagyták *Schönbornslustban*. Pénz dolgából, semmi szükségét nem látnak; mivel azon két millió Rublán kívül, mellyet *Hópe* fizetett ki számokra *Amsterdamban* (az *Orosz* Tsászárné' rendelésére) újra kaptak két más Udvaróktól hat millió Livrát; *Spanyol Országból* is nagy summákat várnak. Az Országot oda hagyó *Frantziák* is sok pénzt hoznak ki magokkal mindúntalan. Egyről azt mondják, hogy ki-fúratta a' maga üti-
lze-

szekerének a' rúdját, 's még azt is Luidórral töl-
tötte meg.

Lengyel Ország.

Már jó időtől fogva forog fenn az Ország - Gyű-
lésében, a' Korona' Jöszágainak (*Starostiaí-
nak*) el - adásáról, 's ennek módjáról való
kérdés. Nov. 19-dikén, az eránt is nyilat-
koztatták ki, a' Gyűlésben két Deputátus
Urak a' magok vélekedéseiket, hogy még
a' Királyi fekvő Jöszágokat is jó volna el-
adatni, 's meg - kérni a' Királyt, hogy ezt
ne ellenzené. Eggyik az említett Deputátu-
sok közzül, különös indító okokat is terjesz-
tett e' végett, nagy tisztelettel a' Király
eleibe. — Erre meg - szóllalt a' Király, 's
minekutánna elő adta volna azon régibb, 's
újabb Törvényeket, mellyek által változ-
hatatlanul a' Koronához kaptsoltattak a'
Királyi fekvő Jöszágok, így folytatta Be-
szédét:

„Teljes bizodalommal vagyok én, úgymond,
ezen Törvényeknek tsalhatatlan vóltok eránt; mind-
azáltal nem akadályoztatnak meg azok engemet,
hogy, a' mennyiben én rajtam áll, ne segítsek a'
Közönséges Társaság' szükségein. Nyilván ki-
tettzik abból, a' mi ezen Szálában mondatott,
hogy semmit nem kíván, a' Státus' javára buzgób-
ban a' Gyűlés, mint hogy az adó egy - formán
vetteffék a' Közönséges Társaság' földjére. Ennek
meg - fontolása, új áldozat - tételre indít engemet.
Tudja az egész Világ, hogy a' mi Országunknak
fel - osztásakor meg - maradott Jöszágai a' Koroná-
nak, nem hoznak bé egészen két millió lengyel
forintot; de teszem én azoknak jövedelmét két
millióra, és azon időben, midőn saját szabad aka-
rajokból minden földes Urak fel - ajánlották a'

Ha.

Hazának a' magok jövedelmeiket ; nem lehet nekem fájdalom nélkül egygy ily szép alkalmatosságot el-múlatnom, hogy részt ne vegyek az ő nemes szívésegekben, 's más Polgároknak példája szerént, én is ne adózzak. Ajánlok tehát az említett summából, melly nem megy reá egészen két millió forintra, két száz ezer forint seggtséget a' közönséges Kintstárba. Könnyen meg-eggyeznem én a' Korona' Jószágainak el-adásokba is, hanemha annak meg-gondolása tartóztatna ezen tselekedetemtől, hogy azon Fejedelemnek, kit a' köz kívánság rendelt Successorommá (Követömmé) énnékem, semmi jószágai nem lennének majd a' szerént, mellyeken a' föld', és ennek szüleményeie javítását erányzó kívánságának eleget tehetne. "

Nagy örömmel halgatta a' Gyűlés mind végig a' Király' Beszédét, 's háláadatos szívvvel vette azt.

Elegyes Történetek.

Ama' hires Maury Apátúr, ki a' *Constituens* Nemzeti Gyűlésben éppen olly hatalmas Szószólója vólt az ellenkező kissebb Félnek, mint a' más nagyobb Félnek *Mirabó*, mindjárt ott hagyta a' Gyűlés' el-oszlása után *Frantzia Országot*. — Mindenütt nagy tisztelettel fogadtatott a' kiköltözött *Frantziáktól*, 's különösen *Koblentzben* és *Vormátziában* is a' *Frantzia* Hertzegektől. Eddig már kétség kívül *Romában* vagyon, 's közönségesen úgy hiszik, hogy ő kapta el azon Kárdinálisi rangot, mellytől meg-fosztatott a' *Sensi* Ersek *Lomenie* Úr. Mert még akkor meg-mondotta ő Szentsége, midőn említett *Lomenie* Úrtól vissza vette a' Kárdinálisságot, hogy kinezte immár azon jeles Férjfiat (*Virum egregium*), a' kinek szándékozik azt adni; tsupán a' nevét

nem

nem nyilatkoztatta ki. Hogy pedig a' Kárdinálnak való Személyek közül, nints most a' föld' hátán Ember olly nagy tekintetben ő Szentsege előtt, mint *Mauri* Apátúr: meg lehet onnan itélni, hogy annak pompás képét az audientziás nagy Szálában függesztette fel ő Szentsege, melly Száláról azt mondják, hogy abban még ez ideig Fejedelmek' képeik sem szemléltettek. Ezen kívül meg-iratta nékie ő Sz.ge, a' Kárdinális Miniser által, hogy egyenesen hozzája szálljon.

Mentől nagyobb, 's érdemesebb valaki: annál több irigyei, 's ellenségei szoktak lenni rend szerént. Példa erre közelébb Gr. *Hertzberg* is, a' ki sok ideig vala segítő Társa ama' Nagy *Fridriknek*, a' *Prussziai* Nagyság' Egének nem tsak tartásában; hanem fellyebb emelésében is. Ez a' nagy Ember, eggy igen nevezetes Beszédet tartott vólt a' Tudományok' Kir. Akademiájában Okt. 6-dikán, a' Státusoknak külső 's belső, és Vallásbéli Revoluziójaikról, melly Beszédében szóllott rövideden a' *Frantzia* Revoluzióról is; és minthogy egy *Hertzberg*' ítéletét igen szép tudni, eggy ilyen különös tárgyról közlöttük vala is azt mi munkánkban. Meg mondta *Hertzberg* (mint tudni való) az említett Revoluziónak hibáit; de nem halgatta el, a' miket ditséretre valóknak talált is abban, hogy t. i. „a' *Frantzia* Revoluzió eszközül szolgálhat *Európa*' körönséges, és állandó tsendességének jó talpra való állítására, 's a' *Hatalmasságok* között meg-kivántató egyarányúságnak fenn-tartására; továbbá az előbbeni, inkább *Demokratika*, mint *Despotika Monárkhia*' vissza éléseinek meg-orvoslására; 's a' *Frantzia* Igazgatásnak, a' külső Tartományokra nézve mérséklettebbé való tételére.“ Ezen szavaiból Gróf *Hertzbergnek*, alkalmatosságot vettek némelly Ellen.

Ellenségi, hogy ötet a' *Frantzia új polgári Hit-
Terjesztőjének* kiáltsák. Még egy Levelet is irtak
erről Párisba, Ligny név alatt, az úgy nevezett
Gazette des Cours de l'Europe, vagy *Le Royaliste
Ami de l'Humanité* nevű Újság' Ki. adójához,
Helvétus T. Charlier Úrhoz, ki is bé tette az
említett Levelet a' maga munkájába. — Ezt ol-
vasván Gr. Hertzberg, irt *Charlier* Úrhoz, 's meg
küldötte nékie a' Státusok' Revoluzióiról mon-
dott Értekezését nyomtatásban, jelentvén nékie,
hogy meg kellett volna olvasni előbb az említett
Értekezést, hogy értelemmel ítéltetett volna a'
dolog felől. Következendő töredékeket kívántunk
ide iktatni a' Gróf Úr' Leveléből:

„Meg-mondottam én, úgymond, világosan,
hogy én nem akarom előre meg-ítélni sem betses
vóltát, sem jövődöbéli sorsát ezen Revoluzciónak.
Ha említettem azon két hasznait az új Konstitu-
ciónak, mellyek tárgyazzák annak békeffégesebb,
's takarékosabb Systemáját (mint vólt t. i. az előbbeni
Konstitutzióé): annál több természeti hibáit fedez-
tem én annak fel, minéműek a' revoluzciónak igen
erőszakos, és vérengező végre hajtása, az Uralko-
dónak, és a' Nemességnek igen nagy degradátziója
(meg-alázása), 's az Ember' és Nemzet' jussainak
szabad képzelődés szerént olly messze való ki-ter-
jesztése, hogy annál fogva közelít az új Konstitutzió
a' Demokrátikus Despotismushoz, melly veszedel-
mesebb a' Monarchiai Despotismusnál. — Egy
nagy, és szerentsés Monarchia mellett negyvenhat
esztendőig tett szolgálatjaim által meg-bizonyít-
tottam én, hogy Barátja vagyok a' Királyoknak,
és a' mérséklett Monarkhiának: mint hasznos, és
kedves dolgot úgy terjesztettem eleikbe az én Feje-
delmeimnek, az örökös Nemességnek, ennek, az
Uralkodó, és a' Nép között lévő közép Testnek, vagy
Re-

Representans (Képviselő) Státusoknak fenn-tartását, 's meg-erössítését. — Egy mérséklett, és nem Despotika Monarkhiában születtetvén, mindenkor szíves hajlandósággal fogok viseltetni az Igazgatásnak ezen formájához.“

Novembernek 16-dikán, egy Leány-Affzony akasztotta fel magát *Párisban*, azért: mivel a' Szeretője más Feleséget vett magának. Minekelőtte hozzá fogott volna a' maga ki-végzéséhez, illy értelmű tzedulat irt: *Minek annak az élet, a' ki nem tartatik arra méltónak, hogy szeretessen.* — Ezt az okoskodást, azzal táfolná meg egy eszén lévő Magyar Leány, hogy még egy *Legénnyel nem esik ki a' Világ' feneke.*

Mig szokás vólt bolondokat tartani az úri Udvarokban, történt, hogy egy nagy Ur eleibe talált menni az udvari Bolond. Az Ur, meg-fzöllítja a' bolondot kemény szókkal: *Eredj, ügymond, gaz ember hátrább. Azt tellyességgel meg nem engedhetem, hogy egy bolond előttem mennyen.* „Nó, meg-engedem én, így válaszol tsalfa vigyorgással a' bolond, 's azonban háta megé ugrik az Urnak.

Küldjük az *mm* árkust, az Ország-Gyűlése' Historiájához tartozó Aktákból.

Költ *Bétsben*, Decembernek 6-dik napján, 1791-dik esztendőben.

